

מראי מקומות- מנחות ק'

התם שייך לומר כן, דכיון דבין הלחם ובין הבזיכין לא נסדרו עד לאחר שבת, ואם עבר שבת ולא נסדרו עבר זמנו בטל קרבנו, ולכן א"א להם שנתקדשו אלא לשבת הבאה, דאין שייך להם לשבת שעברה כלל. אבל בסידר לחם בשבת, דסידר לחם מהני, דכיון דנסדר הלחם בשבת קידשו השלחן, וכמש"כ רש"י, א"כ שוב אין שייך לומר דעבר זמנו בטל קרבנו, וכשמסדרין בזיכין אחר השבת, הוי לחובת שבת שעברה, ולא שייך כלי שרת אין מקדש שלא בזמנו, שהרי אי"ז מחוסר זמן, ולכן כל הפסול בשעת הקטרת הבזיכין הוא רק הא דלא היו הבזיכין על השלחן אלא ו' ימים.

(ד) **כיצד יעשה, יניחנה לשבת הבאה- ע' בשפת אמת** דכ' דלכאו' משמע דאפי' אחר הקטרת בזיכין יש עצה זו. דהיינו, דאף דהקטיר הבזיכין שלא בזמנה, מ"מ אין הלחם נפסל בכך, ויכול להביא בזיכין אחרים בשבת הבאה לאותו לחם. וכ' דלפי"ז צריכין לומר דאין היחס בין הלחם והבזיכין כמו היחס בין תודה ולחמה, דאמרי' דאם אבד התודה אבד הלחם, אלא דאף אם אבד הבזיכין, מ"מ עדיין יכול להשתמש בלחם זה ללחם הפנים. אולם כ' דאי"ז מוכרח, דיכולין לומר דכיצד יעשה היינו דמעיקרא מה יכולין לעשות כדי להכשיר הלחם והבזיכין, אבל לא מיירי דכבר הקטיר הבזיכין.

(ה) **אלא מנחה, אפשר דמהדר קומץ לדוכתי' וקמץ ביממא- וע"ז תי' הגמ' דכלי שרת מקדשין של בזמנו.** ופרש"י, דהיינו דאף דלילה לאו זמן קמיצה היא, מ"מ מקדש לי' (לקומץ) כלי, ושוב אי אפשר לערבו בשירים ולחזור ולקמץ, שכבוק נתקדש זה לשם קומץ. וע' בתוס' ביומא (כט: ד"ה נהדרי') דכ' דבחנם דחק רש"י לפרש דמיירי בקידוש הקומץ, ובאמת מיירי בקידוש המנחה גופא, דכיון דמנחה נתקדשה בכלי, נפסלת בעמוד השחר כמו כל קידוש כלי. והק' תוס' ע"ז, א"כ למה לי דנקמץ, אפי' בלא קמיצה הי' נפסל בעמוד השחר. ותי' דאה"נ, אלא דאם

(א) **ששונאין את הבבליים- פי' תוס',** אע"ג דמצוה קעבדי שלא יבואו לידי נותר, מ"מ שונאין אותן לפי שרגילין לאכול כן אפי' שלא במקום מצוה. וע' ברש"י שהעיר על מה שלא כ' תוס' דמקיימין מצות אכילת קדשים, ורוצה לדקדק דס"ל לתוס' דבאמת אין מקיימין מצות אכילת קדשים (דלא כהאחרונים שהבאנו לעיל בדף צ"ט), ורוצה לפשוט ספיקת המל"מ בהל' יסודי התורה לענין אכילת מצוה שלא כדרך אכילה להיפוך, דמבואר מתוס' דאינו יוצא אם אוכלו שלא כדרך אכילה.

(ב) **סידר את הלחם בשבת- ע' במקדש דוד (ל"ה,** ב', ד"ה ובלחם הפנים) דכ' להסתפק, היכא דחל ר"ח ניסן באמצע השבוע, מאיזה תרומה מביאין הלחם, מהא דשנה שעברה, כיון דמצותו להביאו להיכל הוא בשנה שעברה, או דלמא בשל שנה הבאה, כיון דהקטרת הבזיכין ואכילת הלחם הוא בשנה הבאה. וכ' דלענין הלבונה אין שאלה, דהא הלבונה לא בא כלל מתרומת הלשכה, אלא ממותר נסכים, אבל אי' במשנה בשקלים דהלחם עצמה בא מתרומת הלשכה, וא"כ שפיר יש להסתפק. וכ' לצדד דצריך להביאו מהא דשנה שעברה, כיון שחייב שלו הוא חל בשנה שעברה, ע"ש לראיותיו. ועפ"ז כ' דהיכא דמביאים נסכים לאחר י' ימים, והקרבת ה' הובא קודם ר"ח ניסן, דאז אפי' אם הביא הנסכים לאחר ר"ח ניסן, מ"מ כיון דהמחייב של הנסכים הי' בשנה שעברה, ממילא מביאו מתרומת הלשכה דשנה שעברה.

(ג) **ואת הבזיכין לאחר השבת, והקטיר את הבזיכין בשבת, פסול- פרש"י,** דמחוסר זמן הוא, שלא הי' על השלחן אלא ו' ימים. והק' המקדש דוד (כ"ב, א', ד"ה וזה), למה פרש"י כן, תיפוק לי' דכלי שרת אין מקדשין שלא בזמנו, וא"כ בזיכין שנסדרו לאחר שבת לא נתקדשו כלל, והוי כלא עמדו על השלחן כלל, וכמו דאמרי' בגמ' לענין סידר הלחם והבזיכין לאחר השבת, דלא נתקדשו משום דאין כלי שרת מקדש שלא בזמנו. ותי' דרק

(ח) **נעשה כמי שסדרו הקוף- ע' בחי' הגרי"ז** שהק' בשם העילוי מקלימוביץ דהא אמרי' דהשלחן מקדש הקומץ ליפסל, וא"כ ה"נ שיקדש הלחם ליפסל, דמ"ש לחם מקומץ, וא"כ, למה אמרי' דהוי כאילו סידרו קוף, הו"ל לקדשו ליפסל כמו בקומץ. ותי' דשאני לחם דהקידוש הוא רק ע"י מעשה הקידוש, דהיינו מעשה הסידור, ואם אמרי' דהו"ל כאילו סידרו קוף, א"כ לא מהני לקדשו. אבל בקמצים, כיון דקידושן הוא מה שהם בכלי שרת, א"כ שפיר י"ל דהשלחן מקדשם ליפסל, כיון דבפועל הם בכלי שרת.

המנחות והנסכים

(ט) **המנחות והנסכים שנטמאו עד שקידשו בכלי- כ' המקדש דוד (ג', ח'), דלפי מה דמבואר כאן דמנחות ונסכים נתקדשו קדושת הגוף רק בכלי שרת, א"כ יש לעי' בבמה, דלית בה כלי שרת, א"כ למ"ד די ש מנחה בבמה, וכן נסכים למ"ד נסכים קרבו בבמה קטנה, במאי מתקדשים קדושת הגוף, וכ' דאפשר דכיון דאי"צ כלי שרת, א"כ קדושת פה מקדשן קדושת הגוף כמו בהמה.**

(י) **העופות וכו' אין להן פדיון- הק' הרש"ש,** למה אין לעופות פדיון, הרי מבואר דגם במנחות הי' שייך שיהי' להם פדיון אף שלאחר שנתקדשו בכלי שרת, רק דלא מצינו פדיון מכלי שרת. אבל בעוף, דאין בה כלי שרת, למה אינו יכול לפדותו במחוסר אבר, כמו בהמה קודם שחיטה. ותי' דכיון דאין בהם קדושת כלי כלל, דהכל נעשה בגוף הכהן, לכן קדוש קדושת הגוף מיד לענין פדיון, וממילא הו"ל כמו בהמה לאחר שחיטה, ומנחות לאחר קדושתן בכלי שרת, ואין בהן פדיון. וע"ע בשפת אמת, ומשמע דס"ל דמיעוט הקרא הוא, דאה"נ, בעצם הו"ל עוף כמו בהמה קודם שחיטה, והו"ל להיות עומד לפדיון אם חסר בו אבר, וע"ז קמ"ל קרא דאינו.

(יא) **אמר שמואל, ואפי' הן טהורין נפדין- ע' בטהרת הקודש דכ' להסתפק בזה, האם זה דוקא אם הפריש מעות למנחה, וקנה בהם**

לא הי' נקמץ, לא הי' תצא לבית השריפה מיד אלא בעמוד השחר, אבל השתא דנקמצה בלילה, תצא מיד לבית השריפה. וע' בקהלות יעקב (יומא ט') דביאר דס"ל לרש"י דקמיצה בלילה אינו עושה שום פסול בגופו של הקומץ או המנחה, דעבודת הלילה אינו עושה פסול בגוף הקרבן, אלא דע"י קידוש הכלי נמנע מלעשות עוד קמיצה. אבל תוס' ס"ל דכיון דהמנחה כבר קדוש בכלי שרת, א"כ שוב עושה פסול בגוף הקרבן, ולכן מיד יוצא לבית השריפה.

(יב) **כלי שרת מקדשין שלא בזמנן- פרש"י,** ונתקדש הקומץ בכלי, ולכן שוב א"א לערב בשירים ולחזור ולקמץ, שכבר נתקדש זה לשם קומץ. וע' בקהלות יעקב (יומא ט') דכ' להסתפק לדעת רש"י, מהו החסרון, דהיינו, לו יצוייר הי' יכול לחזור ולקמץ ולא נתערב שום גרגיר של השירים, האם יהי' יכול לחזור ולקמץ, וכל החסרון כאן הוא משום דזה א"א במציאות, ולעולם יהי' נתערב בה איזה שירים. או דלמא, אפי' אם הי' שייך לקמץ באופן זה, מ"מ הרי קמיצה צריך לקדש הקמיצה ע"י מעשה הקמיצה, וכיון דכאן כבר נתקדש, ממילא א"א שוב לעשות קמיצה, ונשאר בספק בזה.

(יג) **כל הקרב ביום קדוש ביום, בלילה קדוש בלילה- פרש"י,** כגון מנחת נסכים. והק' הראמ"ה, הרי נסכים הובאו בין ביום ובין בלילה, וא"כ לכאור' דברי רש"י אלו צריכים להיות בבבא זו דכל הקרב ביום ובלילה. וכ' לחדש דבאמת ס"ל לרש"י דכל הקרב ביום היינו דדעתו להקריבו ביום, או קדוש ביום, ומה שדעתו להקריבו בלילה, קדוש בלילה. דהיינו, שהוא הבין דמה דאמרי' דאם דדעתו להקריב ביום, צריך לקדשו ביום, ואם דעתו להקריבו בלילה, צריך לקדשו בלילה, אבל אם קדשו ביום, פסול בשקיעת החמה. ומה דאמרי' דהקריבו ביום ובלילה, היינו שמן מנורה, דמדליקו בין הערבים ודולק כל הלילה, ולכן אף אם קידש השמן מבעוד יום, ולמעשה לא הדליקו עד לערב, מ"מ כיון דקרב ביום ובלילה, אינו נפסל בשקיעת החמה.

סולת, בזה אמרי' דיכול לפדותן טהורין, אבל אם הפריש הסולת עצמן, ואמר הרי אלו מנחה, אז אינו יכול לפדותן משום דהוה בכלל מוצא שפתיך תשמור, וצריך לקיים נדרו, או דלמא לא שנא. וע"ש דכ' לצדר מסברא כצד הראשון, אבל ע' מה שהק' ומפלפל בזה.

יב) טמא נמי כבעל מום דמי- ע' בקהלות יעקב (ל', א') דהק' דאם טמא נקרא בעל מום, א"כ הרי קיי"ל דטומאה הותרה או דחוי' בציבור, וא"כ נמצא בעל מום בציבור, ולעיל (ט:) אמרי' דאין בעל מום בציבור. וכ' דעכצ"ל דכוונת הגמ' שם הוא דאין בעל מום במציאות בציבור, אבל מה שהוא בעל מום בדינא, שפיר שייך בציבור.

יג) קמ"ל דלאו כי היא טמא קריי' רחמנא לבעל מום, דמכלי שרת לא אשכחן דמיפריק- ולכאו' מעיקרא משמע דטומאה קודם שנכנס בכלי שרת אינו בכלל בעל מום בכלל, ובסוף משמע דהסברא הוא משום דאף אם הוי כבעל מום, מ"מ לא אשכחן דנפדה מכלי שרת. וכ' החזון איש (פרה ג', ב'), "ר"ל, דטמא זה אינו בכלל טומאה שהזכירה תורה בבעל מום, ולא כיונה תורה לרבות מנחה שנטמאה לפדיון, דמכלי שרת לא אשכחן דמפרק".